

Rīgas Centra humanitārā vidusskola

EuroPrep 72 - Soma 72

**Eiropas Parlamenta Vēstnieku skolu
Radošais uzdevums**

Darba autori:

Beāte Vītoliņa, Madara Galzone, Annija Kuka,
Katrīna Rotenko, Telma Luīze Brinkmane,
Katrīna Evelīna Bergmane, Karolīna Cipruse,
Linda Kola, Baiba Nagle, Lauris Grundulis,
Estere Tihomirova, Laura Gutāne,
Austra Madara Nasteviča, Aurēlija Apsīte, Līva Vendta

Darba vadītāji:

sk. Ilona Ceļmalniece,
sk. Nora Jurjāne

Rīga 2025

Saturs

Saturs	2
Ievads	3
1. Mūsu idejas atbilstība ES prioritātēm	5
2. ES dalībvalstu 72 stundu somu satura salīdzinājums	5
3. Interviju analīze	6
4. Aptauju analīze	8
5. Projekta ietvaros izstrādātie produkti	9
5.1. Plakāti	9
5.2. Izglītojoša spēle	10
5.3. Videosīžets	11
6. Secinājumi	11
Informācijas avoti	13
Pielikumi	14

Ievads

Tehnoloģijas un izgudrojumi ir veicinājuši sabiedrības attīstību un palīdzējuši pasargāt pret dažādiem riskiem, piemēram, epidēmijām vai ilgām sausuma periodiem. Tomēr arī mūsdienās cilvēki saskaras ar neparedzamiem izaicinājumiem, ieskaitot dabas katastrofas un kara draudus, kuriem nav tūlītēju risinājumu.

2024. gada 29. oktobrī Spānijas iedzīvotāji piedzīvoja vislielākos plūdus savas valsts vēsturē. Valensijas reģionā šī katastrofa pārtrauca elektrības pievadi, vilcienu un mašīnu darbību kā arī dzeramā ūdens ieguvī. Kopā Spānijas plūdi izraisīja 230 cilvēku bojāeju un vairāku tūkstošu mājokļu iznīcināšanu kā arī iedzīvotājiem nācās pašiem evakuēties (LSM, 2025). Klimata pārmaiņu ietekmē šādas dabas katastrofas kļūst arvien biežākas un postošākas.

Saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra cilvēktiesību jautājumos ziņojuma datiem 2022. gada 24. februāra Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā pirmo 5 dienu laikā tika nogalināti 358 un ievainoti 464 civiliedzīvotāji. Tās bija bailpilnas dienas gan Ukrainā, gan tās kaimiņvalstīs. Ukrainā iedzīvotāji steigā pameta savas mājas, centās evakuēties ar vilcienu vai autotransportu vai patvērās pagrabos, kas kalpoja kā bumbu patvertnes (ANO Augstā Cilvēktiesību komisāra birojs, 2022). Karš joprojām turpinās un satrauc visas apkārtējās valstis, jo pastāv iespēja, ka arī tās var tikt pakļautas uzbrukumam. Tāpēc ir īpaši svarīgi, lai ikvienam mājās būtu sagatavota ārkārtas gadījumu soma, kas palīdzētu izdzīvot katastrofu radīto apstākļu pirmajās dienās vai ļaujot ātrāk atstāt bīstamos rajonus.

Daudzas Eiropas Savienības valstis ir publicējušas vadlīnijas ārkārtas gadījumu somas saturam. Taču šī informācija nereti ir sarežģīti formulēta, grūti pieejama vai pieejama tikai konkrētās valsts valodā. Krīzes gadījumos par aizsardzību un iedzīvotāju gatavību Latvijā atbild Civilās aizsardzības operacionālās vadības centrs. Tā galvenie pienākumi ir sadarboties ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, lai sagatavotu iedzīvotājus ārkārtas situācijām, izveidojot mācību materiālus. Centra vadītājs ir D. Trofimovs - Iekšlietu ministrijas valsts sekretārs (Par Civilās aizsardzības Operacionālo vadības centru, 2022). Latvijā par 72h somas projektu atbild Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija. Šobrīd vietnē <https://www.sargs.lv/lv/72stundas-> ir pieejami 2 informatīvi raksti par to, kā sagatavoties krīzes vai kara situācijā. Buklets “Kā rīkoties krīzes gadījumā” tika izveidots 2023. gadā, un rokasgrāmata “Kā rīkoties kara gadījumā” tika izveidota 2024. gadā. Abi avoti sniedz praktisku informāciju par nepieciešamajiem rīkiem un prasmēm situācijā, kurā nav pieejama elektrība, veikali un saziņas rīki. Galvenais mērķis šiem rakstiem ir savlaicīgi sagatavot sabiedrību pirms katastrofas vai kara, jo tas uzlabo cilvēku izdzīvošanas iespēju līdz papildspēku ierašanās. Abos rakstos ir pieejams saraksts ar lietām, ko ieteicams iekļaut 72 stundu ārkārtas gadījumu somā.

Tomēr Eiropas Savienībā (turpmāk - ES) nepastāv vienotas instrukcijas šādas somas izveidei, kas būtu pieejama visās ES atzītajās valodās, tādēļ šī projekta ietvaros ir plānots pamatot to, kādēļ ir nepieciešams ES līmenī radīt vienotu pieeju 72 stundu somai, lai mudinātu visu ES dalībvalstu iedzīvotājus apzināties par ārkārtas situāciju iespējamību un aicinātu veidot šādu somu.

Projekta mērķis ir pamatot mūsu idejas - ES līmenī vienotas, standartizētas 72 stundu somas (un tās minimālā satura) - aktualitāti.

Projekts ir aktuāls un nozīmīgs Eiropas Savienībai, kuras viena no tās svarīgākajām izvirzītajām prioritātēm ir drošības un stabilitātes nodrošināšana. Projekts ir **aktuāls visiem ES pilsoņiem** – it īpaši to dalībvalstu pilsoņiem, kuri saskaras ar kara draudiem, plūdiem un citām krīzēm.

Darba uzdevumi:

1. izpētīt dažādos Eiropas Savienības institūciju politiskajos dokumentos noteikto attiecībā uz iedzīvotāju gatavību krīzes situācijām un, konkrētāk, par somu krīzes situācijām;
2. analizēt ES dalībvalstu vadlīnijas par katastrofu somu saturu un veikt secinājumus par pašreizējo stāvokli ES;
3. veikt aptaujas dažādās valstīs un intervēt ekspertus, politiķus un ar jomu nesaistītus ES pilsoņus, lai noskaidrotu ES iedzīvotāju informētību un pieprasījumu pēc standartizētas 72 stundu somas;
4. izstrādāt informatīvus materiālus, lai aktualizētu 72 stundu somas nepieciešamību;
5. secināt par projekta idejas realizācijas iespējām un sniegt ieteikumus par šāda projekta realizāciju ES.

Lai sasniegtu projekta mērķi, aptaujāsim iedzīvotājus dažādās ES dalībvalstīs, intervēsim ekspertus, analizēsim ES politikas dokumentus. Lai ilustrētu idejas nozīmību, izveidosim vairākus produktus: informatīvus plakātus, galda spēli jauniešiem un videosižetu.

Jāuzsver, ka Eiropas Komisija ar savu Paziņojumu “Eiropas Savienības Gatavības Stratēģija”, kas ietver arī ideju par 72 stundu somu, nāca klajā 2025.gada 24.martā, savukārt Rīgas Centra humanitārās vidusskolas EPVS komanda pie idejas sāka sāka strādāt 2024.gada nogalē. Uzskatām, ka Eiropas Komisijas redzējums norāda uz to, ka mūsu ideja ir ne vien aktuāla, bet arī reāli īstenojama. Mūsuprāt, ES ir jādod arī norādes par to, kam ir jābūt minimālajam (standartizētajam) šādas gatavības somas saturam.

1. Mūsu idejas atbilstība ES prioritātēm

Viena no Eiropadomes prioritātēm ir sagatavotība krīzes situācijās. Lai veicinātu šo mērķi, mēs piedāvājam izveidot vienotas vadlīnijas 72 stundu somas saturam visām ES dalībvalstīm. Šis priekšlikums atbilst ES prioritātēm un stratēģiskajām ievirzēm laika posmā no 2024. līdz 2029. gadam. Katastrofu soma šī mērķa realizēšanai būtu ļoti noderīga, jo tā veicinātu iedzīvotāju gatavību un pārliecību krīzes situācijās.

Sabiedrības gatavība reaģēt dažādu krīžu laikā ir viena no Eiropas Komisijas (EK) atzītajām prioritātēm 2024.-2029. plānā. 2025. gada 26. martā EK nāca klajā ar sabiedrības sagatavotības stratēģiju (EU Preparedness Strategy), kurā akcentē iedzīvotāju gatavību krīzes scenārijos. Secināms, ka Eiropas Komisija aicina iedzīvotājus laikus nodrošināties ar būtiskākajiem izdzīvošanai nepieciešamajiem līdzekļiem krīzes situācijās. Papildus plānots ieviest skolās vairākas mācību stundas par gatavību krīzes situācijām un izplatīt ES gatavības dienas iniciatīvu. Kaut arī EK aicina cilvēkus izglītoties un sagatavoties krīzes situācijām, šī projekta autoru skatījumā ES līmenī būtu nepieciešamas daudz konkrētākas darbības, piemēram, saraksts ar visām nepieciešamajām lietām, ko iekļaut 72 stundu somā.

Projekta “EuroPrep 72h - 72 stundu soma” ideja ir saskaņā arī ar Polijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē izvirzītajām prioritātēm, jo īpaši izceļot civilās aizsardzības, katastrofu noturības un humānās palīdzības spēju pilnveidošanu gan ES, gan dalībvalstu līmenī. Polijas prezidentūra apņēmas strādāt, lai stiprinātu iedzīvotāju aizsardzību un gatavību ārkārtas situācijām, tostarp reaģēšanu uz dabas katastrofām un drošības apdraudējumiem, kas saistīti ar Krievijas agresiju pret Ukrainu.

Mūsu izstrādātās vienotās vadlīnijas 72 stundu somas saturam ir būtisks ieguldījums šo mērķu īstenošanā. Projekts uzlabo sabiedrības gatavību un palielina iedzīvotāju izpratni par krīzes situācijās nepieciešamo, tādējādi veicinot sabiedrības izglītošanu. Izvirzītā iniciatīva stiprina ES kopējo drošības telpu un veicina praktisku sadarbību civilās aizsardzības jomā starp dalībvalstīm. Ņemot vērā, ka viens no Polijas prezidentūras uzdevumiem ir uzlabot humānās palīdzības efektivitāti un krīzes pārvarēšanas mehānismus, mūsu projekta piedāvātie informatīvie materiāli – plakāti, video un spēle – ir piemērs inovatīvai pieejai sabiedrības izglītošanā un mobilizācijā.

2. ES dalībvalstu 72 stundu somu satura salīdzinājums

Lai veidotu vienotu ieteikumus 72 stundu somai visā Eiropā, Excel tabulā tika salīdzinātas un apkopotas 15 ES dalībvalstu līdzšinējie somu ieteikumi un norādījumi (1. attēls), kuri tika apkopoti saskaņā ar pieejamo informāciju katras valsts atbildīgās institūcijas mājaslapā. Izvēlējamies tieši šīs 15 valstis, jo ģeogrāfiski tās atrodas ģeogrāfiski dažādos reģionos (Rietumeiropas, Austrumeiropas, Dienvideiropas, un Ziemeļeiropas). Izvēli ietekmēja arī informācijas ierobežotība. Veicot datu salīdzināšanu, var secināt, ka visaktuālākie produkti ir medikamenti (15/15), ūdens (13/15), baterijas (12/15), lukturis (12/15), ēdiens/sausais ēdiens (11/15), higiēnas preces (10/15). Savukārt visretāk tika pieminēti bērnu produkti/ēdiens (2/15). Kā uzmanību visvairāk piesaistošas lietas, var uzskatīt brilles (Beļģija), cigaretes (Lietuva), ģimenes fotogrāfijas (Lietuva), svilpe (Nīderlande). Vēl var izcelt, ka visvairāk lietu sarakstā bija Latvijai (19) un Lietuvai (18), bet vismazāk – Zviedrijai (6), Austrijai (7) un Kipra (7). Analizējot iepriekš minēto informāciju,

secināms, ka valstīm, kuras ir pakļautas lielākajiem kara draudiem, 72 stundu soma ir aktuālāka, tādēļ tās piedāvā un rekomendē somās ietvert visvairāk produktu. Tajā pašā laikā, neskatoties uz atšķirībām ieteikto produktu skaitā un saturā, lielākā daļa valstu koncentrējas uz cilvēka dzīvībai un veselībai kritiski svarīgām vajadzībām – ūdeni, pārtiku, medikamentiem un gaismas avotiem, kas liecina jau par tagad esošu vienotu izpratni par krīzes situācijās nepieciešamajām lietām.

1	Kipra	Austrija	Beļģija	Čehija	Dānija	Igaunija	Somija	Vācija	Latvija	Lietuva	Luksemburga	Nīderlande	Rumānija	Spānija	Zviedrija
2	Bērnū parika									Viss bērniem					
3	Baterijas	Baterijas	Baterijas	Baterijas		Baterijas	Baterijas	Baterijas	Baterijas	Baterijas	Baterijas	Baterijas		Baterija	
4	Lukturītis	Lukturis	Lukturis	Lukturis		Lukturis	Lukturis		Lukturis	Lukturis	Lukturis	Lukturis	Lukturis	Lukturis	
5	Sausais ēdiens	Sausais ēdiens	Sausais ēdiens	Sausais ēdiens	Sausais ēdiens	Ēdiens		Ēdiens	Ēdiens	Ēdiens	Ēdiens				Ēdiens
6	Ūdens	Ūdens	Ūdens		Ūdens	Ūdens	Ūdens	Ūdens	Ūdens		Ūdens	Ūdens	Ūdens	Ūdens	Ūdens
7	Medikamenti	Medikamenti	Medikamenti	Medikamenti	Medikamenti	Medikamenti	Medikamenti	Medikamenti	Medikamenti	Medikamenti	Medikamenti	Medikamenti	Medikamenti	Medikamenti	Medikamenti
8	Other essential	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
9		Higiēnas preces		Higiēnas preces	Higiēnas preces	Higiēnas preces	Higiēnas preces	Higiēnas preces	Higiēnas preces			Higiēnas preces	Higiēnas preces		Higiēnas preces
10		Dokumenti	Dokumenti						Dokumenti	Dokumenti	Dokumenti	Dokumenti		Dokumenti	
11		Lādētāji				Lādētāji	Lādētāji		Lādētāji	Lādētāji	Lādētāji			Lādētāji	
12		Radio (bateriju)	Radio (bateriju)	Radio	Radio	Radio	Radio	Radio	Radio	Radio	Radio	Radio		Radio	Radio
13		Šķītavas/sērķociņi	Šķītavas/sērķociņi		Uguns	Uguns		Uguns	Uguns	Uguns	Uguns	Uguns			Uguns
14		Nazis	Nazis		Instrumenti			Piederumi	Piederumi	Piederumi	Instrumenti	Instrumenti			
15		GPS													
16		Atstarojošās vestes													
17		Siltas drēbes	Drēbes	Siltas drēbes				Drēbes	Siltas drēbes	Drēbes	Drēbes		Drēbes		
18		Sega	Sega	Sega				Sega	Sega		Sega	Sega	Sega		
19		Saulesbrilles													
20						Nauda (sk)		Nauda	Nauda	Nauda	Nauda	Nauda (sk)		Nauda	
21						Uguns drošība									
22								Maska		Maska					
23								Bērnū piekariņš							
24															
25								Karte							
26								Ūdens izturīgs bloks /							
27								Tūristu paklājiņš					Paklājiņš		
28									Bildes ar ģimeni						
29									Cigaretes						
30								Tel. nr.	Tel. nr.	Tel. nr.		Tel. nr.			
31												Svilpe			
													Pulkstenis		

1. attēls. Izveidotā tabula, salīdzinot ieteikumus 72 stundu somām dažādās ES dalībvalstīs.

3. Interviju analīze

Lai noskaidrotu sabiedrības viedokli par 72 stundu somas nepieciešamību, tika īstenotas intervijas ar dažādu jomu pārstāvjiem -

- Eiropas Parlamenta deputātu Mārtiņu Staķi;
- bijušo Aizsardzības ministrijas Valsts aizsardzības dienesta departamenta direktoru Vitāliju Rakstiņu;
- bijušo Latvijas Valsts prezidentu Raimonu Vējoni;
- pulkvežleitnantu Džonu Danielu Ričelu (John Daniel Richel);
- majoru Igoru Sičiku;
- uzņēmēju Edgaru Galzonu;
- skolnieci Amandu Kamillu Ābeli.

Intervijas notika klātienē vai tiešsaistē laika periodā no 2025.gada janvāra līdz aprīlim. No visām intervētajām personām tika iegūta mutiska piekrišana intervijai un datu apstrādei. Intervētajām personām tika uzdoti jautājumi:

- Kas ir pats svarīgākais priekšmets, ko jūs noteikti ņemtu līdzi ārkārtas situācijā?;
- Vai, Jūsaprāt, ir svarīgāk 72 stundu somā iekļaut pilnīgi visu nepieciešamo neskatoties uz somas smagumu, vai tikai pašu svarīgāko, lai tā būtu vieglāka?;
- Cilvēki nereti mēdz apzināties situācijas nopietnību tikai pēc notikušā. Kā pēc iespējas efektīvāk informēt cilvēkus par sagatavošanās svarīgumu?;
- Vai jums šķiet, ka emocionāli sagatavoties ārkārtas situācijai ir tikpat svarīgi, cik sagatavot somu?;
- Kāda jums bija loma Latvijas 72 stundu somas izveides kampaņā?;
- Vai Jums ir gatava 72 stundu soma?;
- Vai Jums šķiet, ka 72 stundu soma ir nepieciešama?;
- Ko mēs varam mācīties no tām valstīm, kas īpaši uzsver nepieciešamību sagatavoties ārkārtas situācijām?;
- Kāpēc, jūsaprāt, cilvēki izvairās gatavoties ārkārtas situācijām?;
- Kāds, jūsaprāt, būtu lielākais izaicinājums ārkārtas situācijā?

Tālāk darbā tiks veikta īsa intervēto cilvēku atbilžu analīze.

Par pašu svarīgāko priekšmetu, ko nedrīkst aizmirst ārkārtas situācijā, V. Rakstiņš uzskata personu apliecinošus dokumentus, jo krīzes situācijā to atjaunošana būtu daudz apgrūtinātāka nekā parasti, uzsverot, ka ieteicams tos fotografēt pazušanas gadījumā. Protams, īpaši svarīgi ir arī obligāti lietojamie medikamenti. Lai pēc iespējas efektīvāk cilvēkiem nodotu informāciju par sagatavošanās būtiskumu, V. Rakstiņš uzskata, ka “Veicināt sagatavotību noteikti var ar sistēmiska pieeju no valsts puses - lai atgādinājumi ir regulāri un nav vienveidīgi, lai visu laiku varētu noturēt cilvēku uzmanības līmeni. Tā kā daļa no somas nomeklatūras ir regulāri jāatjauno, piemēram, medikamenti, pārtika (derīguma termiņa dēļ), labāk ir regulāri kaut ko piepirkt klāt, nekā vienreiz gadā salikt somu un par to aizmirst.” Par lielāko problēmu vienotas 72 stundu somas izveidē V. Rakstiņš paredz nepietiekamu iedzīvotāju pirkstspēju un riska uztveri (jo vairāk palielinās apdraudējums, jo lielāka būs cilvēku interese par somu). Pamata lietas somā (dokumenti, medikamenti u.c.) katram reģionam Eiropā būtu tās pašas, tomēr katram būtu jāpielāgo savas īpatnības. Izvērtējot, kas svarīgāks, vai pilnīgs aprīkojums smagā somā vai vieglāka soma ar tikai būtiskākajām lietām, gan V. Rakstiņš, gan majors I. Sičiks uzskata, ka vieglāka somas būtu labāka alternatīva. V. Rakstiņš uzsver, ka “somā jābūt tam, ko var panest ilgāku laiku, kā arī katram ir jāpielāgojas saviem spēkiem. Labāk vieglāka soma, toties ar kritiskajām lietām. Galvenais smagums bieži veidojas no pārtikas.” Majors I. Sičiks secina, ka “Ar vieglāku somu cilvēks var brīvāk pārvietoties. Lielu daļu no smagākās somas ārkārtas situācijā visticamāk varēs iegādāties veikalā vai kur citur, tāpēc nav vajadzības visu nēsāt līdzi.”, pieminot, ka vispirms ir jāpalīdz sev un tikai tad jādomā par apkārtējiem.

Pulkvežleitnants Dž. D. Ričels uzskata, ka cilvēkam krīzes situācijā ir noderīga jebkāda veida iepriekšējā sagatavošanās - gan praktiska (ar dažādiem resursiem vai prasmēm), gan arī emocionāla - ir daudz vieglāk saglabāt mieru, efektīvi izmantot visu pieejamo un palīdzēt arī citiem. Daudzas lietas, ko jāliek somā, ir salīdzinoši lētas. Ja pat tas neizpalīdzēs pašam, var rasties situācija, kad tā var noderēt kādam citam - to vienkārši nevar paredzēt. Ja cilvēkam ir sagatavota soma, tas dos lielākas cerības izdzīvot vai vismaz lielāku drošības sajūtu.

Intervijā noskaidrojām, ka uzņēmējam E. Galzonam ir gatava sava 72 stundu soma, bet

skolniecei Amandai nav, tomēr viņa uzskata, ka tā ir vajadzīga, jo situācija vienmēr var pēkšņi mainīties. R.Vējonis uzskata, ka mājas apstākļos pats minimums (kaut vai mājas aptieciņa) var būt noderīgs pat kādā ikdienas situācijā, toties nekādi lieli krājumi nav vajadzīgi, jo produktiem ir derīguma termiņš. Viņš uzskata, ka kara situācijā 72 stundu soma īpaši nepalīdzēs, jo “septiņdesmit divas stundas. Ko tu septiņdesmit trešajā stundā darīsi?”

Strādājot Aizsardzības ministrijā, viens no M. Staķa pienākumiem bija 72h somas jautājuma izpēte. 2018. gadā izbraukājot Norvēģiju, Zviedriju, Somiju, Igauniju, tika iegūta atziņa, ka labākais piemērs aizsardzībā no valstīm ir Somija, no kuras arī lielākoties tika aizgūts pašas somas koncepts. “Somijā princips bija tāds - viņi neteica “gatavojamies karam, viņi teica gatavojamies dažādām krīzes situācijām. Ir svarīgi mūsos trenēt tādu gatavības kultūru – mēs nestresojam – mēs esam gatavi.” M.Staķis uzskata, ka cilvēki izvairās gatavoties krīzes situācijām, jo viņi ir iemācījušies par to nedomāt. Kad Latvija iestājās ES un NATO, daudziem radās sajūta, ka beidzot var atviegloti uzelpot – karš Latvijai nekad vairs neskars. 2014. gadā pēc Krievijas iebrukumu Ukrainā, cilvēki saprata, ka karš tomēr var kļūt par realitāti un, ka ir svarīgi būt sagatavotiem. Lielākais izaicinājums ārkārtas situācijā, viņaprāt, būtu sazināties ar citiem: “Ja būs liela mēroga hibrīduzbrukums Latvijai, viens no uzbrukuma mērķiem būs mūsu sakaru infrastruktūra - internets, televīzija.” Visgrūtāk okupantiem ir iznīcināt radiostacijas, jo tās var izvietot pa visu Latviju, tāpēc ir ieteicams to savlaicīgi iegādāties, kaut vai rācijas. “Tas (radio) vispār ir svarīgākā lieta, kam jābūt somā.”

No intervijām var secināt, ka būtiskākās lietas 72h somā ir dokumenti, obligāti medikamenti, kā arī radio. 72h somai nevajadzētu būt pārāk smagai - tās svars jāpielāgo cilvēka spējam. Svarīgāk ir būt spējai brīvi kustēties un to ilgāk nēsāt, nekā paņemt līdzī pilnīgi visu nepieciešamo, ko ir iespējams arī aizstāt vēlāk. Tikpat svarīgi, cik sagatavoties fiziski, ir arī sagatavoties psiholoģiski, lai cilvēkam būtu vieglāk saglabāt mieru un pieņemt kritiskus lēmumus. Lai veicinātu sabiedrības informētību, ir nepieciešams regulāri atgādināt par sagatavotības nepieciešamību ar dažādām, interesantām metodēm, jo lielākā daļa cilvēku jau izvairās no domāšanas par to dažādu iemeslu dēļ. Uzskats, ka nekas slikts nevar atgadīties, ir maldīgs - ir svarīgi būt gataviem.

4. Aptauju analīze

Projekta aktualitātes, ievada un 72 stundu somas satura argumentācijai izstrādājām anketu (1. pielikums), lai noskaidrotu sabiedrības, it īpaši jauniešu, viedokli par projekta izstrādei svarīgiem jautājumiem. Iepriekšminētās anketas jautājumi tika pārtulkoti arī angļiski, jo projekta komanda apzinājās citu Eiropas iedzīvotāju viedokli, lai sasniegtu projekta mērķi. 2024. gadā izstrādātā gada projekta atzinība sekmēja mūsu EPVS komandas apmeklējumu EP (2025.gada janvārī), un brauciena laikā mēs izmantojām iespēju iegūt citu valstu delegāciju kontaktinformāciju, lai vēlāk izsūtītu anketas angļisko versiju. Abas anketas ievāca datus 3 nedēļu laikā, kurā kopā piedalījās 120 respondenti no vairākām ES valstīm – Latvijas, Lietuvas, Čehijas, Somijas, Itālijas, Spānijas, kā arī Turcijas un Libānas pilsoņi, kas šobrīd uzturas ES.

Analizējot ievāktos datus, secināms, ka lielākā daļa respondentu ir jaunieši vecumā no 15 līdz 20 gadiem. Respondenti gan no ES, gan no Latvijas lielākoties uzsvēra kara konfliktus kā aktuālākos draudus savā apkārtnē. Atbildes uz 2. jautājumu pierādīja, ka pastāv nepieciešamība projekta aktualizēšanai Latvijas mērogā, jo tikai 44,6% respondentu apzinās,

kas ir 72 stundu soma. Tas ir zems rādītājs, it īpaši salīdzinot ar atbildēm, kas saņemtas uz ārzemnieku aizpildīto anketu - 78,4%. Uz jautājumu par vienotas 72 stundu krīzes somas izveidi ES respondentu domas atšķirās, taču secināms, ka idejai kopumā ir atbalsts, jo tikai aptuveni 25% balsotāju uzskatīja, ka vienotai krīzes somai nebūtu jēgas. Lai gan atbalsts nav vienbalsīgs, 97% no respondentiem uzskata, ka sabiedrībai vajag aktualizēt krīzes somu un tās detalizētu saturu. Aptaujas pēdējā jautājumā noskaidrojām respondentu domas par 72h krīzes somu saturu (2. pielikums), kas tika ņemts vērā izstrādājot mūsu somas paraugu. Visi uzdotie jautājumi un saņemtās atbildes ir atrodamas 1. pielikumā.

Kopumā abu aptauju rezultāti apliecina, ka sabiedrībā pastāv izpratne par drošības jautājumu aktualitāti, taču zināšanas par 72 stundu somas konceptu ir nepietiekamas, kas pamato projekta nepieciešamību Latvijas mērogā. Atbalsts krīzes somas idejai pastāv arī ES, vienlaikus uzsverot satura daudzveidības nepieciešamību. Secināms, ka pastāv sabiedrības pieprasījums pēc lielākas informētības un praktisku risinājumu izstrādes krīzes situāciju gadījumos, kas apstiprina projekta virziena un mērķu atbilstību reālajām vajadzībām.

5. Projekta ietvaros izstrādātie produkti

Pirms savu produktu izstrādes, definējām nepieciešamību noskaidrot sabiedrības informētību par problēmu un tās aktualitāti, kas tika apstiprināta ar intervijām un aptauju. Ņemot vērā iegūtos datus, izveidojām vairākus informatīvus un radošus materiālus - plakāti, spēle un videosīžets, kas visi pamato idejas aktualitāti.

5.1. Plakāti

Projekta ietvaros tika izveidoti divi informatīvi plakāti (2. un 3. attēls). Plakātos tiek akcentētas lietas, kurām būtu, mūsdiā, jāatrodas katrā 72 stundu somā. Plakātus zīmēja un dizainēja mūsu vēstnieku skolas dalībnieces, un somu saturs tika veidots, balstoties uz iepriekš veikto Eiropas valstu ieteikumu salīdzinājumu, kas tika apkopots tabulā (1. attēls). Plakātu mērķis ir pārliecināt sabiedrību par projekta ideju un to reklamēt. Abu plakātu somas attēlojums vizuālā veidolā ir viegli uztverams un saprotams, tāpēc piemērots visām sabiedrības grupām un vecuma posmiem. Somas 2. un 3. attēls ir saturiski vienāds, un atšķiras tikai priekšmetu izvietojums. Abu plakātu apakšdaļā ir norādīti autoru vārdi, un kontaktinformācija, kas nepieciešamības gadījumā nodrošina iespēju sazināties ar mums. Abi plakāti šobrīd ir izvietoti Rīgas Centra huminātārās vidusskolas telpās un par tiem ir pozitīvi atsaukušies gan skolēni, gan skolas darbinieki.

Piemēram, skolniece Kira Senatorova (12.a) uzskata: “Abi plakāti ir pārskatāmi un informāciju var viegli uztvert. Man personīgi vairāk patīk otrais plakāts, bet tas, ka ir zila krāsa abos plakātos, labi akcentē to, kas ir rakstīts.”

Sociālo zinību skolotāja Linda Zandere akcentē: “72 stundu plakāts palīdz man novērtēt to, cik svarīgi ir būt gatavam ārkārtas situācijās, kā arī - ko nozīmē būt gatavam ārkārtas situācijās.” Savukārt angļu valodas skolotāja Kristīne Daņileviča uzsver: “Plakāts mudina domāt par šādas somas nepieciešamību, jo man tādas nav.”

2.attēls. Plakāts ar priekšmetiem ārpus mugursomas.

3.attēls. Plakāts ar priekšmetiem mugursomā.

5.2. Izglītojoša spēle

Projekta izstrādes laikā tika izveidota izglītojoša spēle ar mērķi uzzināt, vai jaunieši zina, kā rīkoties un pielāgoties krīzes situācijām, kā arī tādejādi pārliecināties, vai mūsu ideja ir aktuāla un nozīmīga. Spēles laikā skolēni tiek sadalīti nelielās grupās un katrai grupai tiek piešķirta konkrēta sociāla loma/situācija (tiek iedota kartīte ar lomu un situācijas aprakstu), piemēram, daudzbērnu ģimene ar vienu vecāku, senioru pāris ar kustību traucējumiem, netabildīgs students ar mājdzīvnieku, pusaudzis kompānija (7 cilvēki) svešā pilsētā, seniors ar mazbērnu, jauna ģimene ar diviem bērniem, kas jaunāki par 2 gadiem. Pēc tam grupai ir jāizveido sev piemērota 72 stundu soma no piedāvātajām lietām (tiek iedotas kartītes ar attēliem). Lai to paveiktu, skolēniem ir jāiejaucas noteiktajā sociālajā situācijā, un rezultāts ir jāprezentē visai klasei. Uzdevumu sarežģīt tas, ka ne visas lietas iederas somā, un ir arī jāņem vērā noteiktais somas svars. Šis uzdevums veicina tādu prasmju kā kritiskā domāšana, problēmrisināšana un sadarbība attīstību, jo grupai ir savstarpēji jāvienojas par optimālākā somas varianta izveidi. 4. attēlā ir parādīti momenti no spēles izspēles Rīgas Centra humanitārās vidusskolas 10.c klasē. Prezentācijas beigās tika ievietota Menti.com aptaujas QR kods, kuras mērķis ir uzzināt problēmas aktualitāti un iegūtu atgriezenisko saiti. Pielikumā pievienota spēles noteikumu prezentācija, noteikumi un spēles kartītes (4.pielikums). Menti.com aptaujā visvairāk atbildes bija nepieciešama (4), vajadzīga (3), noderīga (2), pamācoša (2). No šī secināms, ka spēle ir gan nepieciešama, gan informatīva.

4.attēls. EPVS vēstnieku stunda, izmēģinot spēli “Soma 72”.

5.3. Videosižets

Izmantojot visus projekta laikā ievāktos datus - atziņas no ES politikas dokumentu analīzes, veikto aptaujas rezultātus un intervijās gūtās ekspertu atbildes -, kā arī mūsu izveidoto produktu - plakāti -, izveidojām videosižetu, kura mērķis ir reklamēt un pamatot mūsu ES politikas iniciatīvas ideju.

Videosižets ir pieejams šajā saitē - <https://failiem.lv/u/3tvumprznz>. Video ir 7 min 28 sek garš, un tajā izmantotie papildus video materiāli ir ņemti no brīvpieejas un izmantošanas stock videos. Projekta video iesaistītie ir devuši savu atļauju filmēšanai un video izmantošanai.

Uzskatām, ka videosižets koncentrētā un pārliecinošā veidā pamato to, ka vienota ES 72 stundu soma ir ne vien nepieciešama un aktuāla, bet arī reāli īstenojama ES.

6. Secinājumi

Mūsu idejai ir vairākas stiprās puses. Pirmkārt, ideja par apvienoto 72 stundu somu kļūst arvien aktuālāka ES, jo dažādas dabas katastrofas, kara draudi un citu krīzes situāciju iespējamība kļūst arvien biežāka visur pasaulē. Lai gan daudzām dalībvalstīm jau ir gatavs somas paraugs vai vismaz ieteikumi tās saturam, tie ir atšķirīgi, nesaprotami un pārsvarā arī

grūti atrodami. Somas esamība mājās palielina iespēju izdzīvot krīzes situācijā vai vismaz mazina paniku, tāpēc ir svarīgi izglītēt sabiedrību un veicināt izpratni par sagatavošanās nepieciešamību. Šādu viedokli pauž gan intervētie aizsardzības jomas eksperti un politiķi, gan citi sabiedrības locekļi, tai skaitā, jaunieši. Arī projekta ietvaros veiktās aptauju rezultāti norāda, ka idejai veidot ES līmenī vienotu “EuroPrep 72 - Soma 72” ir atbalsts, jo īpaši jauniešu vidū. Otrkārt, idejas stiprā puse ir tāda, ka tā saskan arī ar ES iestāžu politiskajām prioritātēm un guva arī EP deputāta M.Staņa atbalstu, tādēļ var secināt, ka tā ir arī realizējama.

Nemot vērā mūsu veikto analīzi, uzskatām, ka ar mūsu spēli, informatīvajiem plakātiem un videosižetu varam piesaistītu cilvēku uzmanību gan problēmai, gan mūsu idejai, vienlaicīgi izglītojot sabiedrību un atgādinot par situācijas nopietnību.

Savukārt ES līmenī, mūsuprāt, ir jāattīsta Eiropas Komisijas ideja par iedzīvotāju gatavību pirmajās 72 krīzes stundās, izveidojot vienotu, standartizētu ES 72 stundu somas minimālo saturu (līdzīgi kā mūsu digitālajā paraugā), ko, iztulkotu visās ES oficiālajās valodās un nepieciešamības gadījumā pielāgotu reģionālajai specifikai, varētu izmantot 72 stundu somas popularizēšanai, un iedzīvotāju izglītošanai. Tas varētu tikt lietots gan digitāli, gan vides reklāmu veidā, lai sasniegtu pēc iespējas vairāk cilvēku. Tādējādi, idejas trešā stiprā puse ir tas, ka šo mērķtiecīgo darbību rezultātā pieaugtu visas ES gatavības krīzes situācijām.

Tomēr idejai ir arī vājās/kritiskās puses. Pirmkārt, lai gan krīzes ir dažādas, un līdz ar to ES dalībvalstu ģeopolitiskās atšķirības nav liels šķērslis idejai, tomēr tas var par tādu kļūt, ja kādos ES reģionos ar krīzi tiks saprasts tikai karš. Ja šīm dalībvalstīm, piemēram, ES dienvidos, tas nav aktuāli, gan sabiedrība, gan politiķi šo ideju var neatbalstīt vai neuztvert kā prioritāru. Tomēr šo vājo pusi var mazināt, skaidrojot, ka krīzes var būt dažādas. Otrs risks, ko saskatām, ir saistīts ar to, ka ideju var uztvert kā centienus palielināt paniku. Tomēr mēs uzskatām, ka arī šo problēmu var veiksmīgi risināt, izglītojot sabiedrību par krīžu daudzveidību un to, ka gatavība neradīs un arī nenovērsīs krīzi, bet palīdzēs to veiksmīgāk pārdzīvot. Šim mērķim var izmantot mūsu izveidotos produktus.

Līdz ar to uzskatām, ka mūsu idejai - veidot ES standartizētu Somu 72 - ir gan atbalsts sabiedrībā, tai skaitā, jauniešu vidū, gan tā atbilst ES politiskajām prioritātēm, kā arī tā ir praktiski īstenojama.

Informācijas avoti

1. *72 stundas* (2024) [tiešsaiste]. Sargs [skatīts 2025. gada 20. februārī]. Pieejams: <https://www.sargs.lv/lv/72stundas->
2. *2022. gada 24. februāris. Ukrainas kara pirmā diena fotogrāfijās* (2025) [tiešsaiste]. tv3[skatīts 2025. gada 1. martā]. Pieejams: <https://zinas.tv3.lv/arvalstis/2022-gada-24-februaris-ukrainas-kara-pirma-diena-fotografijas/>
3. *Civilā aizsardzība* [tiešsaiste]. Aizsardzības ministrija [skatīts 2025. gada 24. februārī]. Pieejams: <https://www.mod.gov.lv/lv/nozares-politika/visaptverosa-valsts-aizsardziba/civila-aizsardziba>
4. *EU Preparedness Union Strategy to prevent and react to emerging threats and crises* (2025) [tiešsaiste]. Eiropas Savienības Padome[skatīts 2025. gada 5. martā]. Pieejams: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_856
5. *Komisijas prioritātes* [tiešsaiste]. Eiropas Savienības Padome[skatīts 2025. gada 5. martā]. Pieejams: https://commission.europa.eu/priorities-2024-2029_lv
6. *Par Civilās aizsardzības Operacionālo vadības centru* (2022) [tiešsaiste]. Likumi [skatīts 2025. gada 14. februārī]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/330539-par-civilas-aizsardzibas-operacionalo-vadibas-centru>
7. *Plūdos Spānijā upuru skaits pieaudzis līdz 205; turpina meklēt bezvēsts pazudušos* (2024) [tiešsaiste]. Latvijas Sabiedriskais medijs [skatīts 2025. gada 19. aprīlī] Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/arzemes/01.11.2024-pludos-spanija-upuru-skaits-pieaudzis-lidz-205-turpina-meklet-bezvests-pazudusos.a574851/>
8. *Priorities* [tiešsaiste]. Polish presidency council of the european union [skatīts 2025. gada 17. martā]. Pieejams: <https://polish-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/priorities/>
9. *Stratēģiskā programma 2024.–2029. gadam* [tiešsaiste]. Eiropas Savienības Padome[skatīts 2025. gada 5. martā]. Pieejams: <https://www.consilium.europa.eu/lv/european-council/strategic-agenda-2024-2029/>
10. *Ukraine: Civilian casualties - 24 February 2022 to 30 June 2023* (2023) [tiešsaiste]. ANO Augstā cilvēktiesību komisāra birojs[skatīts 2025. gada 27. aprīlī]. Pieejams: <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-civilian-casualties-24-february-2022-30-june-2023-enruuk>

ES dalībvalstu par 72 stundu atbildīgo iestāžu mājaslapas:

1. Beļģija. Crisiscenter. (n.d.). *Emergency kit*. <https://crisiscenter.be/en/what-can-you-do/be-prepared/emergency-kit>
2. Čehija. Ministry of the Interior of the Czech Republic. (n.d.). *In case of danger: Citizens' handbook*. <https://mv.gov.cz/mvcren/article/in-case-of-danger-citizens-handbook-590735.aspx>

3. Dānija. Danish Emergency Management Agency. (n.d.). *Prepared for crisis*.
<https://www.brs.dk/en/prepared/>
4. Igaunija. Ole Valmis. (n.d.). *Useful supplies and equipment at home*.
<https://www.olevalmis.ee/en/guidelines/useful-supplies-and-equipment-at-home>
5. Latvija. 112.lv. (n.d.). *Evakuācija un ārkārtas gadījumu soma*.
https://www.112.lv/lv/raksts/225/evakuacija-un-arkartas-gadijumu-soma?objects_path=lv%2Fraksts%2F225%2Fevakuacija-un-arkartas-gadijumu-soma
6. Lietuva. LT72. (n.d.). *Išvykimo krepšys (Emergency kit)*.
<https://lt72.lt/isvykimo-krepšys/?lang=en>
7. Luksemburga. Infocrise Luxembourg. (n.d.). *Emergency kit*.
<https://infocrise.public.lu/dam-assets/contenu/emergency-kit.pdf>
8. Nīderlande. Government of the Netherlands. (n.d.). *The emergency kit*.
<https://www.government.nl/topics/counterterrorism-and-national-security/questions-and-answers/the-emergency-kit>
9. Rumānija. Operation Wallacea. (n.d.). *Romania kit list*.
<https://www.opwall.com/resource/romania-kit-list/>
10. Somija. Finnish Red Cross. (n.d.). *Home emergency supply kit*.
<https://www.redcross.fi/get-help-and-support/preparedness-instructions/home-emergency-supply-kit/>
11. Spānija. Generalitat de Catalunya, Department of the Interior. (n.d.). *Equip d'emergències (Emergency kit)*.
https://interior.gencat.cat/en/arees_dactuacio/proteccio_civil/consells_autoproteccio_emergencia/preparat_per_les_emergencies/equip_emergencies/index.html
12. Vācija. Federal Office of Civil Protection and Disaster Assistance (BBK). (n.d.). *Emergency pack*.
https://www.bbk.bund.de/EN/Prepare-for-disasters/Personal-Preparedness/Emergency-pack/emergency-pack_node.html
13. Zviedrija. Swedish Civil Contingencies Agency (MSB). (n.d.). *Basics of home emergency preparedness*.
https://www.msb.se/en/advice-for-individuals/home-preparedness--prepping-for-at-least-a-week/basics-of-home-emergency-preparedness/?utm_source=chatgpt.com

Pielikumi

1. pielikums.

Aptaujas jautājumu saraksts.

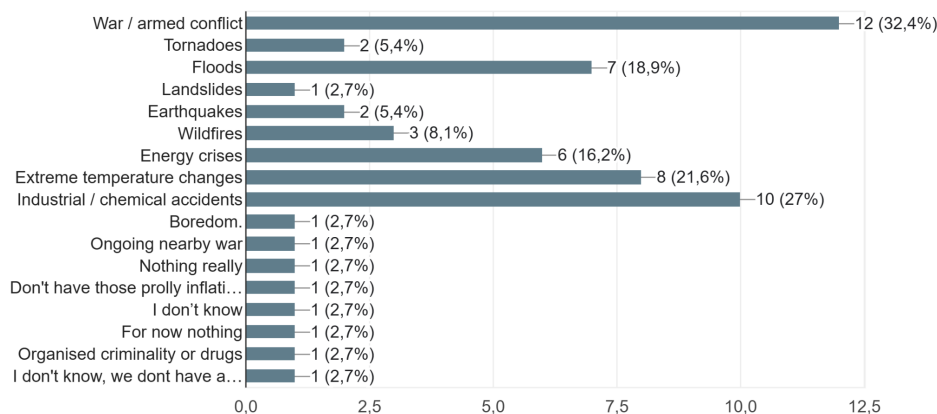
1. Cik Jums ir pilni gadi?
2. Kurā pilsētā Jūs dzīvojat?
3. Kāds ir Jūsu dzimums?
4. Kas, Jūsaprāt, Latvijā izraisa drošības apdraudējums? Iespējams izvēlēties vairākas atbildes!
5. Vai Jūs zināt, kas ir 72h krīzes soma?
6. Vai zināt, ka Latvijā ir publicēts oficiāls 72h krīzes somas lietu saraksts?
7. Vai, Jūsaprāt, Eiropas Savienībā vajadzētu būt vienotai 72h krīzes somai?
8. Vai, Jūsaprāt, vajadzētu sabiedrību vairāk izglītēt par šo tēmu?
9. Kādas lietas Jūs liktu savā krīzes somā, ja Jūs tādu veidotu?
10. Vai Jums ir kādas papildus idejas, komentāri vai jautājumi par 72h somu? Lūdzu, uzrakstiet tās!

2. pielikums.

Dati, kas iegūti no aptaujām.

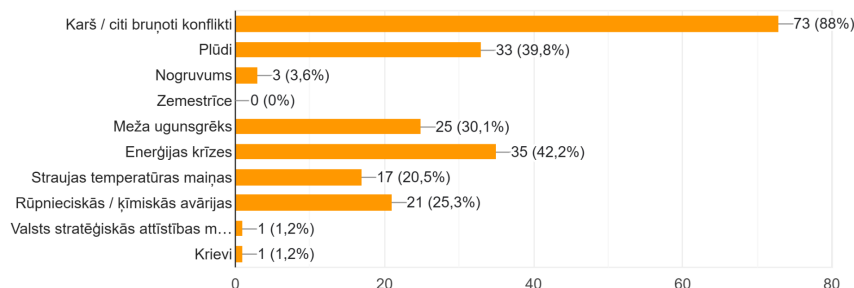
What are the biggest threats in your local area? (You can select multiple answers!)

37 atbildes

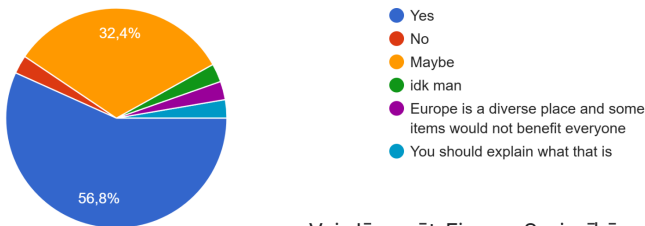
Kas, Jūsaprāt, Latvijā izraisa drošības apdraudējums? Iespējams izvēlēties vairākas atbildes!

83 atbildes

Do you think that Europeans would benefit from a unified 72-hour emergency kit?

37 atbildes

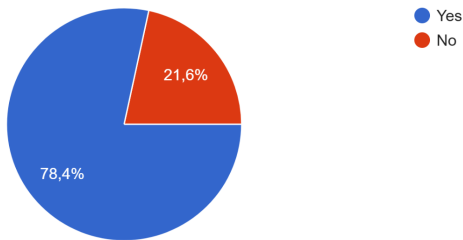
Vai, Jūsaprāt, Eiropas Savienībā vajadzētu būt vienotai 72h krīzes soma?

83 atbildes

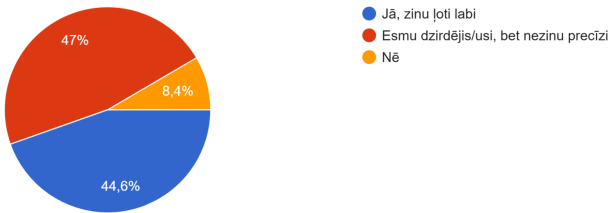
Do you know what an emergency go bag is?

37 atbildes

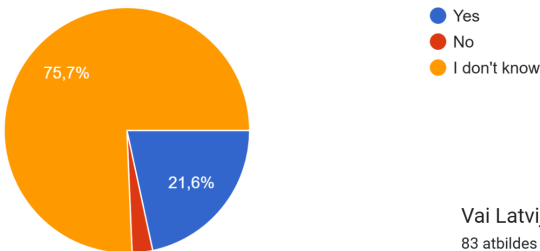
72h krīzes soma?

83 atbildes

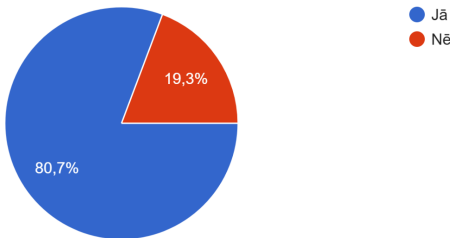
Does your country already have a list of items for an emergency bag?

37 atbildes

Vai Latvijā ir publicēts oficiāls 72h krīzes somas lietu saraksts?

83 atbildes

Food, clothes, Id, money, med kit.	
Documents, long lasting food, clothes, knife, matches, rope, water	
food, lighter, flashlight, bandaids, medicine, powerbank, mobile phone, hygiene products (pads, tampons etc)	
basic human needs: clothes, food (types of food without last date of use), water; tent, charger, lamp and other really necessary things	
water, food, powerbank, phone, painkillers, first aid things, id	
Food, water, battery pack, flashlight, batteries, extra pairs of clothing etc.	Water and non expiring food
medicine, water, dokumentus	water, food, lighter, clothes
Water, food, flaslight, some warm clothes etc	First aid kit, some amount of cash, copy of id or passport, clothes, little bit of light food with long expiration date and water
	Water, non-perishable food, alternative means of recieving information, first aid. Fixed value valuables - dollars - jewelry; Baselayer clothing; Power bank
	A first aid kit, medicine, clothes, food and water etc.
	Water, sleeping bag, medicine, bread
Flashlight, canned food, tissues	
Food, water, survival in nature items, a med kit, a way to reach contact to others, something that can send out an "SOS" signal, if there's no internet connection some sort of gps device, a battery, a light source (a flashlight or something)	
Medical, food supplies, clothing, hygiene products.	
Essentials like med kit, fire starters, road flares, bottled water and canned food.	
	Pirmās palīdzības preces, pārtiku ar ilgu derīguma termiņu un ūdeni, karti vai GPS iekārtu, saziņas ierīci, kompaktu saules paneļa lādētāju.
	Ūdens, īgns, ēdiens kas nebojājas, siltas apģērbs, sveces, medikamenti
	Pasi/ID karti, pārnēsājamo radio, sērkociņus, pārtiku, siltu apģērbu
	Dokumentus, skaidru naudu, kādus medikamentus, sērkociņus, kabatas instrumentu kpl., lukturīti ar baterijām, pārtiku un ūdeni, uc.
	Naudu un drēbes, apavus, nazi, pārtiku , kas ilgi uzglabājama, pasi
Dokumentus, ēdamo, medikamentus, drēbes	Karoti, katlu, rakstāmpiederumus, dokumentus, nedaudz naudas, radio, sērkociņus un šķiltavas, guļammaisu, augstu kaloriju ēdienu, lukturi ,lāpstu maziņu, ūdeni
Ūdens pudeli, uzvārāmu ēdienu, neatliekamās palīdzības somu, lukturi	Pārtiku, aptieciņu, ūdeni un cigaretes
Ātri pagatavojamu pārtiku, medikamentus, apģērbu, uzlādes ierīces	
Sērkociņi, konservēts ēdiens, ūdens, telts, apģērbs, pase/ID	
Pirmās lietas, kuras es iedomājos, ka liktu, būtu aptieciņa, ēdiens, apģērbs, powerbank un telefons	Pase, sega, termoveļa, labi apavi, sausā pauka, ūdens.
Ūdens, pārtika, nazis, šķiltavas, medikamenti, baterijas/powerbanka, pers dokumentus, apģērbs, higiēnas preces	Nepieciešamos medikamentus, powerbanku, plāksterus/apsējus utt
Ūdeni, pirmās nepieciešamības preces	Dokumentus, naudu, ūdens filtru, pārtiku, sausas drēbes, guļampiederumi
Dokumentus, naudu, telefonu, adreses	Aptieciņu, siltās drēbes, ūdeni, konservus, baterijas un mazo radioaparātu, skaidro naudu, citu sātīgo ēdienu, nazi un karti.
	Dokumentus, ūdeni un kādu saziņas iekārtu.
	Termiski apstrādātus pārtikas produktus, medikamentus, dokumentus, powerbankas, drēbes, lādētājus, elektroierīces
	Medikamenti, pārtika un ūdens, drēbes

Jauna ģimene ar diviem bērniem, kas jaunāki par 2 gadiem

Jūs esat Olga Kastniece un Ruperts Kastnieks, jauna ģimene ar diviem bērniem - pusotrgadīgo Stefāniju un jaundzimušo Ivanu. Kā rūpīgi, mīloši un atbildīgi vecāki jūs katram gadījumam nolemjat salikt "Soma 72". Jūs abi esat jauni cilvēki, kuri bez problēmām var panest somas svaru (Olga - 8 kg, Ruperts - 9 kg). Taču jums ir jābūt uzmanīgiem un jāatceras, ka arī bērnu mantas obligāti ir jāieliek somā. Veiksmi!

Seniors ar mazbērnu

Jūs esat Henrihs (70 gadi) ar savu astoņgadīgo mazmeitu Agatu. Jūs dodaties pastaigāties, bet, braucot mājās, uzzināt, ka valsti ir sākusies ārkārtas situācija un jums ir ātri jāizveido "Soma 72", nemot vērā to, ka jums ir jāevakuējas uz dažām dienām. Kopā ar Agatu izdomājiet, ko ņemt, ko atstāt. Henriha somas svars nedrīkst pārsniegt 8kg, taču Agatas- 4kg. Veiksmi!

Bezatlīdzs students ar mājdzīvnieku

Jūs esat Nirvans Toligons, 22 gadus vecs students. Jūs jau 3 gadus dzīvojat atsevišķi no vecākiem, mazā vienistabas dzīvoklī kopā ar savu kaķi Eluviālu. Jūs uzskatāt, ka "Soma 72" ir nevajadzīga valsts propaganda, tāpēc nesat sagatavojes ārkārtas situācijai. Taču nelaime - slīkšķālais ir noticis, un jums ir jānūk kopā ar Eluviālu. Mājas deg, sirēnas skan, un cilvēki skrien panikā! Jums ir 10 min, lai savāktu savas mantas savā bijušajā, saplēstajā skolas somā (somā var salikt līdz 13kg) un kaķi, lai aizmuktu. Veiksmi!

Pusaudzū kompānija (7 cilvēki) svešā pilsētā

Jūs esat viens no Rēzeknes jauniešu kompānijas - Elvins, Ignus, Marija, Šarlote, Tarzāns un Vija. Visi jūsu kompānijā ir sasnieguši pilngadību. Skolēnu brīvākā jūs izlemāt aizbraukt uz Ventspili. Jūs tikāties agri no rīta, iesēdāties pirmajā vilcienā un devāties ceļā. Jūs bijāt plānojuši nakšņot kempinga zonā ar teltīm, tāpēc savās tūrismas somās (sabrīd katra jūsu soma sver 7kg) jūs iepakojāt telti (pašasprota), 10 karti, gūjammaisu, 15C skaidrā naidi un 5C uz kartes, čipšu paku, 6L ūdens, 15L kolas, maršmelovus, lai apēstu pie ugunsкура, un pārtiku 2 dienām. Otrajā dienā notika neiedomājama nelaime - Latvijā sākās karš. Savas atpūtas laikā Jūs izdzērāt visu ūdeni un 1L kolas, apēdāt čipus, maršmelovus, kā arī ēdiena rezerves ir beigušās (sabrīd somas svars ir 4kg). Pirms sākas panika, jūs pamanāt veikalu "LaTS". Jūs vēlaties pēc iespējas ātrāk nopirkt trūkstošās "Soma 72" sastāvdaļas, nepārsniedzot somas ietilpības svaru. Veiksmi!

Lai izpildītu šo uzdevumu, ir nepieciešams apmeklēt veikala "LaTS" mājaslapu!

Daudzbērnu ģimene ar vienu vecāku

Šajā situācijā Jūs esat ģigta, vientuļa māte ar 3 bērniem. Jūs esat atbildīga pilsonē, tāpēc vēlaties sagatavot ārkārtas gadījuma "Soma 72". Jums ir 3 bērni: Elizabete (15 gadi), Anrija (12 gadi) un Frederihs (7 gadi). Jūs interesējāties par "Somas 72" svara standartiem, tagad Jūs zināt, ka pieaugušas sievietes soma sver aptuveni 15kg, 12 gadīga bērna somas svaram nevajadzētu pārsniegt 4,5kg un visbeidzot 7 gadīga bērna soma nedrīkst būt smagāka par 3,5kg. Veiksmi!

Senioru pāris ar kustību traucējumiem

Jūs esat pensionāru pāris - līmārs Rožsienis un Biguta Rožsiena. Jūs apzināties to, ka pastāv iespēja, ka valsti varētu sākties nemieri, tāpēc jūs apņemties uzzināt un salikt savu "Soma 72". Abi esat sasnieguši cienjamu vecumu un kādu laiku esat pensijā, taču jums abiem ir nopietni veselības traucējumi. Biguta pirms 7 gadiem pārcieta neveiksmīgu operāciju. Tagad viņai ir grūtības pārvietoties, ir nepieciešami pārvietošanās palīgīdzekļi, kā arī viņa muguras traumas dēļ nevar panest vairāk par 6,5kg. Savukārt līmārs jaunībā zaudēja redzi un viņam ir piešķirta invaliditāte akuma dēļ. Pie tam viņam ir smaga astma. Viņa somas svaram nevajadzētu pārsniegt 8kg. Veiksmi!

